

ХРОНІКА ДРУГОГО ПІВРІЧЧЯ 2017 Р.

5-7 жовтня 2017р. у Львові за підтримки Лікарської комісії НТШ був проведений Перший міжнародний науково-практичний симпозиум Medicine UpDates 2017 від проекту Science Medicine Arts Research Translational Lviv International Opportunity Network – SMART LION (в дослівному перекладі з англійської «РОЗУМНИЙ ЛЕВ»). Мета такого проекту – поєднати лекції, майстер-класи з неформальним спілкування з лекторами – відомими експертами та лідерами світової медицини.

Запрошені лектори учасники та оргкомітет симпозиуму Medscine UpDates 2017 SMARTLION під час пленарного засідання

Планується, що такі зустрічі відбуватимуться у Львові щорічно. Напередодні, 4 жовтня відбулася зустріч організаторів і міжнародних делегатів із мером м. Львова п. Андрієм Садовим. Було представлено ідею та шляхи розвитку проекту платформи «Розумний Лев», який допоможе інтегрувати український науковий медичний потенціал у світову науку. **Голова Лікарської комісії НТШ, професор Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького Оксана Заячківська** від імені оргкомітету симпозиуму висловила падальшу вдячність команді мера п. Ліні Остапчук і колективу «Львівське конференц-бюро» за інтерес та підтримку ініціативи Лікарської комісії НТШ і ЛНМУ та розробку

концепції «Львів науковий», що дасть змогу представити здобутки львівських науковців Світу та сприятиме швидшому поступу в науковій кар'єрі молодих науковців.

Упродовж дводенних засідань вперше у Львові прочитали лекції провідні науковці, професори **Ронні Фасс з Case Western Reserve University (США), Ентон Куенен з Radboud University Nijmegen (Нідерланди), Юрій Яськів, Case Western Reserve University (США), Василь Лончина з University of Chicago (США).** З огляду на відсутність **Джулії Боукаерт Université des Sciences et Technologies de Lille (Франція),** її доповідь пре-

Запрошені лектори професори Ентон Куенен і Юрій Яськів під час урочистого відкриття симпозиуму разом з членами Лікарської комісії НТШ: Дарієм Бідюком, Василем Ковалишиним, Оксаною Лис, Оксаною Заячківською та Олегом Даниляком

красно представила канд.біол.наук **Тетяна Думич,** асистент кафедри гістології, цитології та ембріології ЛНМУ, яка є співвиконавцем досліджень, які відбуваються за грантової підтримки програми «Горизонт 2020».

Доктор Ронні Фасс, професор Case Western Reserve University, директор гастроентерологічного відділу MetroHealth Medical Center (Клівленд, США), відомий фахівець у галузі гастроентерології, нейрогастроентерології, співорганізатор наукової платформи SMARTLION, член редакційних колегій багатьох відомих медичних журналів, а також головний редактор Journal of Clinical

Професор Ронні Фасс з пленарною доповіддю

помітив не лише красу та гостинність краю, а й відкритість, доброзичливість і фаховість українських учасників симпозіуму. Д-р Ронні Фасс вважає, що в Україні зараз найкращий час для змін і він готовий допомогти своїми знаннями та талантом медичній науковій громаді. За внесок у медичне наукове життя м. Львова професора Ронні Фасса нагородили Подякою Міської Ради.

Професор Ентон Куенен працює в **Radboud University of Nijmegen (The Netherlands)**, відомий фахівець у галузі нейрофізіології, нейропсихології та досліджень ЕЕГ, прочитав лекцію «Вплив стресу на поведінку і сон. Кортизол: гормон стресу чи гормон пробудження», яку опубліковано у МН НТШ №1, 2017. За внесок у медичне наукове життя м. Львова його нагородили Подякою Міської Ради.

Зі словом член Лікарської комісії НТШ професор Василь Лончина

Доктор **Юрій Яськів (George Jaskiw)**, професор кафедри психіатрії **Case Western Reserve University** та **VA Medical Center (Клівленд, США)** доповідав про сучасні діагностичні можливості та патогенетичне лікування посттравматичного стресового синдрому. Професор Ю. Яськів – відомий американський психіатр українського походження, член НТШ Північної Америки, незважаючи на те, що мешкає в Клівленді, багато років працює на благо України. Війна в Україні загострила увагу на потребі знань про вплив стресу на людину і суспільство, саме тому доповідь д-ра Ю. Яськіва була присвячена сучасним засадам фармакотерапії пост-травматичного стресового синдрому. За висловом д-ра Ю. Яськіва: «Конференція перевищила мої сподівання. Надзвичайно приємно було зустрітися з молодими аспірантами. Конференція була успішна і це саме найважливіше. Вона дала молодим науковцям нагоду представити свою працю на належному рівні».

Доповідь **д-ра Василя Лончини, професора університету Чикаго (США), учасника програми Фулбрайт 2016/2017 р.** була присвячена проблемам медичної етики у спілкуванні лікарів з пацієнтами. За висловом професора В.

Лончини: «Довіра і співпраця є найкращою турботою про здоров'я». Д-р Василь Лончина понад 20 років бере участь у численних медичних, наукових, соціальних і гуманітарних проектах, які пов'язані з Україною. Упродовж 2016/17 навчального року він активно співпрацював з Львівським національним медичним університетом (ЛНМУ) та іншими медичними навчальними закладами України у програмі: «Медична освіта в Україні, порівняння з дослідом Європи та Америки», також Українським Католицьким Університетом (УКУ). На кафедрі нормальної фізіології ЛНМУ проф. Василь Лончина активно долучився до змін навчально-методичного забезпечення та імплементації здобутків і протоколів світової медицини у викладання дисципліни «Фізіологія» як головної доклінічної дисципліни у навчанні майбутніх лікарів.

Як зазначив д-р В. Лончина: «На жаль, зараз ми не можемо докорінно змінити медицину в Україні. Та можемо показати добрий приклад. Зміни неминучі та, головне, щоб люди усвідомили, що все починається з них. Не з керівників держави, не з прописаних законів, хоча й вони потрібні, а саме з етичних принципів кожного». За внесок у медичне наукове життя м. Львова професора Василя Лончину нагородили Подякою Міської Ради.

Цікавими та вагомими були доповіді провідних українських науковців **професорів Р. Стойки, О. Склярова, І. Фоменко, Р. Білого**. Відвертість і відкритість учасників, залучення молодих учасників, студентів медиків, аспірантів і науковців, невимушена атмосфера спілкування, а також культурна програма та інсталяція наукового мистецтва (сайнс-арт – нова гібридна форма мистецтва, що перетворює науку на об'єкт уваги художника) допомогло створити захоплюючу та незабутню атмосферу. Особливістю заходу стало залучення студентів медиків, адже для них підготували спільний українсько-польський проект наукового мистецтва «Навчання і креативний експеримент» авторства **Йоанни Гофманн-Дітріх з University of Arts in Poznan, Studio for Transdisciplinary Projects & Research (PL), Art & Science Node Berlin, DE та Віталія Шуляка** на теми: «Тіло» як відеоінсталяція (показ тіла людини через трансформації молекул в ДНК та наночастинки) і «Поранений» (наслідки «моніторової хвороби») у холах анатомічного корпусу ЛНМУ імені Данила Галицького. Цей проект тривав упродовж тижня і продовжиться в інших університетах м. Львова у форматі фестивалю «Тетраметрика» (автор ідеї – **Михайло Барабаш**). Мистецтво, як і наука, потребує оригінальності та креативності – саме про це говорили на урочистому відкритті учасники симпозиуму. Студенти-медики були захоплені ідеєю арт-наукових інсталяцій у форматі 3D безпосередньо в будівлях ЛНМУ. Проф. Ю. Яськів зауважив: «Програма культурна, особливо оперета – це також була мила несподіванка».

За внесок у медичне наукове життя м. Львова **професора Юрія Яськіва**, а також інших членів організаційного комітету **професорів Оксану Заячківську, Ольгу Бондаренко, Юрія Іваніва** нагородили Подякою Міської Ради. До знань і досвіду, які отримали учасники симпозиуму та студенти-медики на тему стресу й стрес-асоційованих захворювань, і як спілкуватись лікарю з пацієнтами, щоб мінімізувати стрес для них, додалось ще одне апіорі: сучасна мова спілкування для здобування нових знань – англійська. Синхронний український переклад виступів запрошених лекторів забезпечували молоді науковці кафедри нормальної фізіології ЛНМУ **канд.мед.наук Мар'яна Савицька та канд.мед.наук Ірена Пшик-Тітко**, що підтвердило важливість якнайшвидшої інтеграції українських науковців і медиків у англійськомовне наукове медичне середовище, яке є провідним у всьому прогресивному та професійному.

У музеї історії медицини Галичини імені Мар'яна Панчишина 10 жовтня 2017 р. відбулося засідання Лікарської комісії Наукового товариства імені Шевченка (НТШ), присвячене проблемі реформування медичної освіти згідно з викликами сьогодення. Зустріч проводив **заступник голови Лікарської комісії НТШ, доцент кафедри загальної хірургії ЛНМУ імені Данила Галицького, канд. мед. наук Дарій Бідюк**.

На засіданні було заслухано дві надзвичайно цікаві доповіді: **завідувача та професора кафедри нормальної анатомії ЛНМУ імені Данила Галицького Лесі Матешук-Вацеби**

«Значення доклінічних фундаментальних дисциплін у вищій медичній освіті» **та завідувача і професора кафедри нормальної фізіології Оксани Заячківської** «Цифрові технології в медичній освіті: теорія трьох хвиль».

Виступи зацікавили усіх присутніх – старшого покоління та молоді – оскільки розглядали досить серйозне питання стосовно реформування медичної освіти, яке є пріоритетним в Україні відповідно до вимог сучасності та потребує нагальних змін, враховуючи міжнародні стандарти й інноваційні технології.

Професор Леся Матешук-Вацеба щиро поділилась із присутніми особливостями викладання дисципліни «Анатомія людини» як фундаментальної науки у вищій медичній освіті й презентувала численні досягнення, здобутки та видавничу діяльність колективу кафедри нормальної анатомії. Професор також розповіла про перспективи впровадження інноваційних технологій у анатомії (3D візуалізацію) та використання матеріалів експозиції унікального музею кафедри нормальної анатомії університету для навчання студентів медиків і стоматологів.

У планах професора Лесі Матешук-Вацеби – видання нових навчальних підручників, які ґрунтуватимуться на багаторічному досвіді викладання дисципліни «Анатомія людини» з врахуванням сучасних вимог глобалізації освіти.

Професор Оксана Заячківська у своїй доповіді презентувала можливості використання інформаційних технологій та інтеграції ресурсів Інтернету, зокрема Web 2.0 у викладанні важливої доклінічної дисципліни «Фізіологія», а також навела беззаперечні докази терміновості впровадження сучасних підходів до вищої медичної освіти.

Професор розповіла про теорію «Трьох хвиль» щодо використання цифрових технологій у навчанні, які спочатку сприяли зменшенню уваги студентів, а зараз є джерелом мотивації для створення локального навчального середовища у поєднанні зі світовим освітнім простором.

Сьогоднішні студенти – це люди покоління міленіалів. Його представники настільки тісно пов'язані зі світом цифрових технологій, активно використовують планшети, віртуальну та 3D-реальність, що найчастіше їх описують терміном «покоління Z», який є синонімом терміна «цифрова людина». Вісім з десяти представників покоління Z зареєстровані в соціальних мережах з підліткового віку, тож не дивно, що вони вважають своє віртуальне життя не менш значущим за реальне. За даними психологів, покоління Z набагато легше спілкується в режимі он-лайн, ніж особисто. Протягом життя представники цього покоління вже бачили зміни у величезній кількості технологій і гаджетів, появу нових. Саме тому в них сформувався особливий погляд на процеси навчання: люди покоління Z остаточно стали «самі собі педагогами». Вони не будуть чекати, доки хтось запропонує їм допомогу – просто зайдуть на YouTube і подивляться черговий навчальний ролик. Аналогічні зміни відбуваються у медицині, дистанційне навчання стало рутинною, тому завдання медичного університету – якомога швидше ознайомити студентів зі світовими досягненнями та медичними діагностичними й лікувальними інноваціями.

Зі словом член Лікарської комісії НТШ
д-р Роксоляна Тим'як-Лончина

них кафедри в 2016/2017 навчальному році. Цей навчальний цифровий ресурс розташований у захмарному просторі (iCloud) в україномовному й англійськомовному інтерфейсі. В ньому для студентів медичного, стоматологічного та фармацевтичного факультетів (разом – 9 різ-

них навчальних програм) депоновані лекційні матеріали, бази тестових завдань, методичні розробки практичних занять, колекції навчальних, наукових, експериментальних відео та цікавих клінічних випадків за методом case-study (метод випадків) з особистої практичної роботи викладачів кафедри (**канд.мед.наук Мар'яни Савицької, канд.мед.наук Людмили Безпалько, д-ра Назара Були, д-ра Оксани Лис, д-ра Володимира Студента**), базові вітчизняні та англомовні електронні підручники, що найпопулярніші у викладанні дисципліни «Фізіологія». Студенти, використовуючи QR код, отримують вільний доступ до офіційного та надійного он-лайн інструмента передачі професійної інформації (адміністратор – асистент Володимир Студент), що включає рекомендовані та додаткові ресурси, які мають клінічне спрямування та сприяють розширенню знань.

Для популяризації ролі науки в медицині та суспільстві кафедра нормальної фізіології також створила в соціальній мережі Фейсбук групи «Студентський науковий гурток кафедри нормальної фізіології ЛНМУ» (адміністратор – **асистент Надія Купиняк**) та «Команда кафедри нормальної фізіології ЛНМУ» (адміністратор – **асистент Володимир Студент**), де регулярно оновлюється інформація про цікаві наукові відкриття не лише в фізіології та медицині, а й нових втіленнях: медична робототехніка, біоінженерія, біомедицина.

Після виступів розпочалась жвава дискусія щодо додипломної та післядипломної освіти лікарів в Україні, в якій взяли участь **професори Роман Дутка, Борис Білінський і Василь Лончина, доцент Йосип Голик, лікарі Любов Гоцко-Ней і Роксоляна Тим'як-Лончина**.

Усі присутні прийшли до спільного висновку щодо терміновості імплементації міжнародних стандартів освіти та засобів діагностики знань і вмінь у освітній процес.

На завершення Лікарська комісія НТШ висловила щиру подяку дійсному члену НТШ, професору Лесі Матешук-Вацебі з нагоди ювілею за її жертвоне служіння медичній науці та практичній медицині, за приклад гідності, чесності, порядності, за відважну громадську позицію.

З нагоди ювілею вітання дійсному члену НТШ професору Лесі Матешук-Вацебі (ліворуч)

**Член НТШ, к.м.н. Уляна Підвальна,
к.м.н. Ярина Погорецька,
секретар Лікарської комісії член НТШ
к.м.н. Наталія Суходольська**